

**Prijedlog obraćanja predsjednika Vlade
Andreja Plenkovića Hrvatskome saboru**

**predstavljanje državnog proračuna i financijskih
planova izvanproračunskih korisnika za 2024. i
projekcije za 2025. i 2026. godinu**

21. studenoga, Hrvatski sabor

Poštovani potpredsjedniče Hrvatskoga sabora,
uvažene zastupnice i zastupnici,
dame i gospodo,

Uvod

- Drago mi je što zajedno s ministrom financija imam priliku predstaviti vam **Prijedlog državnog proračuna za 2024. godinu** s projekcijama za 2025. i 2026. godinu.
- Ovo je **osmi proračun** koji predlažemo u znatno izmijenjenim geopolitičkim okolnostima, u kojima nam je prioritet zaštititi najizloženije naše sugrađane, osigurati stabilnost javnih financija i istodobno nastaviti ulagati u daljnji razvoj Hrvatske.
- **Nastavljaju se krizne okolnosti** uslijed ruske agresije na Ukrajinu i terorističkog napada Hamasa na Izrael što je izazvalo **geopolitičke poremećaje** u Europi i na Bliskom istoku.

- To je pridonijelo energetskej i prehrambenoj krizi kao i inflatornim pritiscima, na koje smo reagirali **državnim intervencionizmom i snažnim paketima pomoći.**
- Uspjeli smo osigurati sredstva za 7,2 milijarde eura paketa pomoći građanima i gospodarstvu
- Spriječili smo rast cijena struje, plina i energenata za građane, kao i za općine, gradove, županije, bolnice, vrtiće, škole, domove za starije, javne i vjerske ustanove, udruge i poduzeća.
- Time smo spriječili socijalnu frakturu i pokazali **društvenu odgovornost i solidarnost** prema onima koji su najugroženiji.
- Istodobno, unatoč krizi, omogućili smo normalno funkcioniranje gospodarstva i cijelog društva, nastavak brzog gospodarskog rasta i realizaciju svih planiranih razvojnih projekata.
- Podsjetit ću **da smo u proteklih sedam godina,** upravo zahvaljujući **političkoj stabilnosti,** osigurali makroekonomsku i financijsku stabilnost zemlje, a osim što smo vratili investicijski rejting, kreditni rejting podigli smo za četiri stupnja, nadomak A razini.

Poticajne okolnosti za razvoj Hrvatske

- Ulazak ove godine u europodručje, u Schengenski prostor i u Europski stabilizacijski mehanizam stvaraju znatno povoljniji okvir za daljnji razvoj Hrvatske, što moramo znati iskoristiti.
- Nakon što ćemo uskoro u cijelosti iskoristiti omotnicu od **10,7 milijardi eura** iz prethodnog Višegodišnjeg financijskog okvira Europske unije za razdoblje od 2014. do 2020., u ovom je desetljeću Hrvatskoj na raspolaganju čak **25 milijardi eura** europskih sredstava, od kojih smo u potpunosti već iskoristili **milijardu eura iz Fonda solidarnosti za obnovu od potresa**.
- **Uz političku stabilnost** koju smo osigurali i koja je **preduvjet svake ozbiljne politike**, proračun je osnovni **instrument države** za ostvarivanje svojih **ciljeva i politika**.
- Ponajprije su to održiv gospodarski rast i razvoj kao i ostvarivanje **strateških ciljeva** kao što su **smanjenje nejednakosti i ravnomjerni regionalni razvoj**.
- Jer Hrvatska će biti **snažna i razvijena onoliko koliko će to biti sve hrvatske regije**, u kojima **nitko nije ostavljen postrani**.
- No proračun treba biti dovoljno **fleksibilan** kako bi omogućio i kvalitetno **upravljanje krizama**, koje su po prirodi **nepredvidive**.

- Tada treba omogućiti da se **pruži pomoć** svima kojima je ona potrebna, **ponajprije najranjivijima**.
- I zato, uz očuvanje stabilnosti javnih financija, ovaj prijedlog proračuna ima snažnu **socijalnu i razvojnu komponentu** koja omogućuje daljnji snažan ali održiv gospodarski rast.
- Proračun je glavni **financijski okvir koji državi i društvu treba omogućiti** da se mogu nositi sa svim izazovima, a istodobno je i ključni instrument za provedbu Programa Vlade do 2024. godine te **Nacionalne razvojne strategije** do 2030. godine.

Proračun za 2024. godinu

- Od početka prvog mandata, proračun je instrument kojim osiguravamo **financijsku stabilnost, potičemo gospodarski rast**, veća ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta te **ubrzavamo konvergenciju** s najrazvijenijim državama članicama Europske unije.
- Podsjetit ću na to da smo kao članica Eurozone već prošlog mjeseca na sjednici Vlade usvojili **Nacrt proračunskog plana za 2024. godinu**.
- U procesu izrade proračuna, cjelovito smo **sagledali sva dostupna sredstva** koja imamo na raspolaganju.

- Kod izrade prioriteta, uzeli smo u obzir:
  - **specifične prioritete zemlje** koji će zahtijevati **velika izdvajanja** poput obnove, energetike i obrazovanja
  - **nove revidirane razine realnog rasta BDP-a** i posljedično s time dodatni fiskalni prostor za daljnje povećanje rashoda.
  - specifične **preporuke Vijeća Europske unije** za Hrvatsku iz lipnja 2023.
  - sredstva iz **novog Višegodišnjeg financijskog okvira** čija je revizija u tijeku.
  - **reforme i ulaganja** iz Mehanizma za oporavka i otpornost, kao i nova sredstva zajma u vrijednosti od **4,3 milijarde eura**,
- Podsjetit ću da su i kod ovog proračuna prioriteta fiskalne politike Vlade isti kao i dosad, a to su:
  - trajno **smanjenje udjela javnog duga** u BDP-u
  - **održavanje proračunskog manjka** ispod referentne razine od 3% BDP-a.
- Iduće godine očekujemo prihode od **28,5 milijardi eura**, što je **826 milijuna eura** (ili 3%) više u odnosu na ovu godinu [*za 2025. godinu prihodi će dodatno rasti, na 30,1 milijarde eura, a 2026. godine na 30,6 milijardi eura*].

- Što se tiče rashoda, oni su planirani u iznosu od **32,6 milijardi eura**, što je 11,2% ili **3,3 milijarde eura** više nego u tekućem planu za 2023. godinu. [*U 2025. planirano je 33,3 milijarde eura rashoda, a u 2026. 32,9 milijardi eura.*]
- Povećanje rashoda u iznosu od 3,3 milijarde eura u 2024. godini **rezultat je povećanih izdvajanja** za:
  - plaće
  - mirovine
  - reforme i ulaganja iz Plana oporavka
  - obnovu nakon potresa
  - provedbu mjera pomoći građanima i gospodarstvu
  - druge proračunske prioritete.
- Prilikom predstavljanja nacрта državnog proračuna prošli tjedan, istaknuo sam da je proračun **socijalno osjetljiv, održiv i ambiciozan**.

1. Socijalno osjetljiv proračun

- **Prvo**, proračun odražava načelo **društvene solidarnosti**, koje je **ključni stup politike Vlade** od 2017. godine, od kada smo se suočili s izazovima hrvatske ekonomske tranzicije, potresima, pandemijom te energetske i drugim poremećajima.

- **Odražavajući društvenu solidarnost**, proračun nastavlja biti uporište za pomoć najpotrebitijima, osobito umirovljenicima i osobama s invaliditetom.
  - za **provedbu paketa pomoći građanima** i gospodarstvu te općinama, gradovima i županijama, kojima anulira posljedice istodobnih kriza i **čuva im fiskalni kapaciteta** za pomoć građanima i realizaciju projekata,
  - za **povećanje plaća svima**, zahvaljujući **poreznoj reformi**, poreznim rasterećenjima mladih i **reformu sustava plaća** u javnoj i državnom upravi,
  - za **povećanje mirovina i mirovinskih primanja** u iznosu od **1,1 milijardu eura** uslijed očekivane indeksacije mirovina i očekivanog porasta broja umirovljenika,
  - za **financiranje osobne asistencije** (117 milijuna eura) koja je postala zakonsko pravo i uvođenje inkluzivnog dodatka kao nove novčane naknade kojom se objedinjavaju prava, ali i povećavaju postojeća prava za **osobe s invaliditetom** u iznosu od 235 milijuna eura
  - za **povećanje obuhvata i iznosa doplatka** za djecu (*511 tisuća djece, 271 tisuću roditelja, 262 milijuna eura – 89 milijuna eura više nego ove godine, 95 eura po obitelji*)

- za fiskalnu održivost dječjih vrtića u iznosu od 52 milijuna eura i za osigurane **besplatne školske obroke, udžbenike i prijevoz za sve učenike u Hrvatskoj** [*jučer je bio Svjetski dan djece*]
- **povećanje osobne invalidnine** i drugih materijalnih prava hrvatskih branitelja.

2. Održiv proračun

- **Drugo, proračun je održiv** – polazišna točka njegove izrade je da je Hrvatska već godinu dana članica Europodručja te Europskog stabilizacijskog mehanizma.
- To znači da je **rezultat** pouzdane **ekonomske i fiskalne politike države**, koja poštuje mastriške kriterije (smanjuje proračunski deficit i javni dug), ali prepoznaje trenutak i potrebe građana i gospodarstva.
- To uključuje:
  - **obnovu i sanaciju štete od potresa** u iznosu od 418 milijuna eura,
  - provedbu projekata financiranih iz bespovratnih **sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost** u iznosu od 723 milijuna eura,
  - **troškove servisiranja javnog duga** u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima u iznosu od 251 milijun eura,

- **nadoknadu troškova Hrvatskoj elektroprivredi d.d.** vezanih uz financiranje obveze osiguranja **zaliha plina** na teritoriju Hrvatske u skladu s Odlukom Vlade u skladištu PSP Okoli u iznosu od 273 milijuna eura,
- **financiranje i sufinanciranje građenja,** modernizacije i obnove željezničke infrastrukture u iznosu od 87 milijuna eura,
- **povećanje kapaciteta LNG terminala** te jačanje plinske infrastrukture izgradnjom četiri plinovoda u iznosu od 78 milijuna eura
- **uspostava hitne pomorske medicinske službe** (6 brzih brodica), hitne helikopterske službe i ulaganja u kvalitetniju zdravstvenu skrb u okviru reforme zdravstva.

3. Ambiciozan proračun

- I treće, **proračun je ambiciozan** i unatoč kriznim okolnostima usmjeren je na **realizaciju Programa Vlade** i na praćenje rekordnih ulaganja iz europskih fondova te iz sredstava Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.
- **Upravo je danas Europska komisija pozitivno ocijenila** modificirani hrvatski **Plan oporavka i otpornosti**, koji uključuje i poglavlje **REPowerEU**.

- Sada naš **Plan oporavka vrijedi 10 milijardi eura**, od čega oko **5,8 milijardi eura bespovratnih sredstava** (5,5 mlrd. koje smo imali do sada te dodatnih blizu 300 mil. eura iz REPowerEU) te dodatnih oko **4,2 milijardi eura zajmova**.
- **10 milijardi eura** vrijedan Plan oporavka čini preko **13% godišnjeg BDP-a**, a po tom smo pokazatelju na samom vrhu EU.
- Pored toga, **očekujemo uskoro i uplatu treće rate** Plana oporavka i otpornosti u iznosu od **oko 700 milijuna eura**.
- Time ćemo **dosegnuti ukupno oko 2,9 milijardi eura uplata**, što je **više od 50% raspoloživih bespovratnih sredstava**, po čemu ćemo **biti prvi u Europskoj uniji**.
- Naš Plan oporavka uključuje:
  - provedbu **reformi i investicija** u okviru Plana oporavka, nastavak reforme **obrazovanja i zdravstva**, realizaciju projekata za zelenu i digitalnu transformaciju Hrvatske te **provedbu demografskih mjera**,
  - **rekordna sredstva** za dogradnju i izgradnju dječjih vrtića i škola (2 milijarde eura).
  - **energetsku obnovu zgrada** radi povećanja energetske učinkovitosti u iznosu od **69 milijuna eura**,

- **rekordna ulaganja** u obrambene sposobnosti [*u 2024. čak 1,2 milijarde eura, udvostručena godišnja izdvajanja*] za **sigurniju Hrvatsku** – u **opremanje Hrvatske vojske** višenamjenskim borbenim avionima Rafale, borbenim vozilima Bradley, helikopterima Kiowa Warrior i Black Hawk te protuzračnu obranu.
- **zaštitu hrvatskih granica**, što nam je prioritet radi suzbijanja nezakonitih migracija.
- **razvoj kulture, turizma i sporta**, koji Hrvatskoj daju globalnu prepoznatljivost.
- **realizaciju projekata** diljem Hrvatske – u poljoprivredu, razvoju prometne, energetske, vodnokomunalne i lokalne infrastrukture, turizmu i drugim gospodarskim djelatnostima.

Makroekonomski pokazatelji

Poštovane zastupnice i zastupnici,

- Prema jesenskim prognozama Europske komisije, koje su vrlo slične našim prognozama, Hrvatska će ove godine zabilježiti **drugi najveći rast BDP-a u Europskoj uniji** (*očekuje se 2,6%*) nakon Malte (*za koju se očekuje 4,0%*).

- U sljedećoj godini predviđamo **realni rast BDP-a od 2,8%**, dok se u 2025. očekuje gospodarski rast od 2,7%, a u 2026. **2,5%**, čemu će najznačajniji doprinos dati rast **osobne potrošnje i investicija**.
- **Inflacija potrošačkih cijena** bi u 2024. trebala **usporiti na 3,1%** te potom na 2,4% u 2025. i 2,2% u 2026. godini, čemu su pridonijele i mjere Vlade [*pogotovo administrativno ograničenje 30 grupa proizvoda koje je smanjilo cijene te skupine proizvoda za 24%*]
- Prema jesenskim prognozama Europske komisije objavljenim 15. studenoga, Hrvatska bi u 2024. trebala biti **među tri države EU s najnižom stopom inflacije** (*EK očekuje inflaciju od 2,4% u 2024. pri čemu bi samo Švedska i Finska imale nižu*), a u 2025. bi **Hrvatska trebala imati najnižu stopu inflacije u cijeloj Europskoj uniji** (*s inflacijom od 1,6%*).
- Podatci o tržištu rada pozitivni su i ohrabrujući, uz **rekordan broj osiguranika** i nisku stopu nezaposlenosti.
- S obzirom na inflatorne pritiske, svjedočili smo i **usklađivanju rasta plaća s inflatornim pritiscima**, kao i **usklađivanju mirovina** s rastom plaća i potrošačkih cijena.

- U ovako zahtjevnim okolnostima, očekujemo **manjak opće države od 1,9% BDP-a** u 2024., što je **1,6 postotnih bodova više u odnosu na ovu godinu.**
- Međutim, ako usporedimo očekivani manjak od 1,9% u 2024. s manjkom koji zemlje eurozone planiraju u svojim proračunima, Hrvatska spada među **svega pet država eurozone** s najmanjim proračunskim manjkom u 2024. godini (*manje imaju samo Grčka, Portugal, Irska i Cipar*).
- Pritom će Hrvatska zabilježiti i **peto najveće smanjenje** javnog duga u BDP-u u 2024. godini.
- Tako se očekuje da će se javni dug smanjiti sa 60,7% ove godine na 58% u idućoj godini, što je smanjenje od **2,7 postotnih bodova.**
- Imamo **rekordno nisku stopu nezaposlenosti, smanjuje se javni dug i povećavaju investicije.**
- Prema prognozama, naš BDP **nastavit će s održivim rastom** zahvaljujući domaćoj potrošnji, povećanju plaća i korištenju fondova EU, čemu će pridonositi i druga godina članstva u europodručju i Schengenu.

Zaključak

Poštovane zastupnice i zastupnici,

- Iza nas su godine kriznih okolnosti, ali i pouzdane i **predvidive ekonomske i fiskalne politike** s nizom poreznih i administrativnih rasterećenja.
- Nakon europodručja, Schengena i Europskom stabilizacijskog mehanizma, Hrvatsku **predvodimo i na putu prema članstvu** u Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvoj, kojoj nam je cilj pristupiti 2026. godine.
- Reforme koje ćemo dotad morati provesti će, između ostalog, dodatno ojačati našu **konkurentnost**, unaprijediti naše **javne politike**, poboljšati naše upravljanje **javnim poduzećima** i podići razinu naše **državne statistike**.
- Ovogodišnja strateška ostvarenja **štite nas od vanjskih šokova i kriza** i zamah su daljnjem razvoju gospodarstva, pa tako i proračuna.
- Nastavit ćemo u svojim politikama ostvarivati:
  - zaštitnu ulogu države u krizama kao oslonac građanima i gospodarstvu
  - razvojnu ulogu kroz podršku u realizaciji brojnih projekata diljem zemlje

- strateške ciljeve koji dugoročno mijenjaju Hrvatsku nabolje
- Zbog svih iznesenih razloga i argumenata, **očekujem podršku Hrvatskog sabora prijedlogu proračuna.**